

УДК 004.91:002.1:[005.923.2:008:005.942

DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-796X.9.1.2026.362616>**Юрій Щербак,***аспірант,**Національна академія керівних кадрів**культури і мистецтва,**Київ, Україна**dis5123.yshcherbak@dakkim.edu.ua**<https://orcid.org/0009-0004-6464-7847>*

ФУНКЦІОНАЛЬНА КЛАСИФІКАЦІЯ SAAS-РІШЕНЬ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ПРОЦЕСІВ У ЦЕНТРАХ КУЛЬТУРНИХ ПОСЛУГ

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні доцільності впровадження SaaS-моделей у документаційне забезпечення діяльності центрів культурних послуг (ЦКП) та в розробці функціональної класифікації хмарних рішень для автоматизації їхньої діяльності.

Методи дослідження. Застосовано комплекс методів системного, функціонального та порівняльного аналізу, що дало змогу обґрунтувати перехід ЦКП на хмарну модель SaaS як оптимальний шлях цифрової модернізації.

Наукова новизна роботи полягає в розробці трирівневої класифікації SaaS-інструментів, яка адаптує можливості хмарних сервісів під специфіку мультифункціонального документообігу ЦКП.

Висновки. Установлено, що інтеграція адміністративного, профільного та архівного модулів через API-інтерфейси уможливіє реалізацію концепції «введення даних один раз», що кардинально підвищує достовірність інформації та елімінує дублювання операцій у документних потоках. Звернено увагу на високу економічну ефективність моделі операційних витрат, яка забезпечує економію понад 85 % стартових інвестицій порівняно з локальною інфраструктурою. Запропонований алгоритм упровадження, що охоплює етапи від аудиту процесів до нормативного закріплення нових регламентів, дає змогу ЦКП сформувати стійку цифрову екосистему, здатну забезпечити цілісність інституційної пам'яті та юридичну значущість сучасного документообігу в умовах обмежених ресурсів громад.

Ключові слова: центри культурних послуг (ЦКП); модель Software as a Service (SaaS); документаційне забезпечення діяльності; електронний документообіг; цифрова інфраструктура; хмарні технології; автоматизація документних потоків; інтероперабельність; CRM-системи; СЕД.

Вступ. Сучасний етап розвитку соціокультурної сфери в Україні характеризується інтенсивним пошуком ефективних моделей управління, здатних забезпечити життєздатність центрів культурних послуг (ЦКП) в умовах обмежених ресурсів та потреби глибокої цифровізації. Оскільки основою такого управління є якісне документаційне забезпечення діяльності, особливої актуальності набуває реформування інформаційно-комунікаційної інфраструктури закладів. Перехід

від застарілих форм діловодства до динамічних систем управління цифровим контентом стає можливим завдяки впровадженню моделі Software as a Service (SaaS). Це дає змогу ЦКП отримувати доступ до високотехнологічного інструментарію без значних інвестицій в IT-інфраструктуру. Документознавчий аспект цієї трансформації потребує окремого наукового осмислення, оскільки змінюється не тільки носій інформації, а й сама парадигма створення, обробки та зберігання документів у культурному середовищі.

Актуальність проблеми підтверджується масштабом реформи культурної інфраструктури в Україні. Відповідно до змін у Законі України «Про культуру» (ст. 23, доповнена 29.04.2021) центри культурних послуг визначено як багатофункціональні заклади, що мають забезпечувати комплекс культурних послуг населенню (Верховна Рада України, 2010). У 2021 році Міністерство культури та інформаційної політики виділило 200 млн грн субвенцій на створення ЦКП (Лагута, 2021; Міністерство культури України, 2021), а до участі в пілотному проєкті «Центри культурних послуг як інструмент згуртованості громади» подали заявки 198 територіальних громад із семи областей (Нашу громаду відібрали, 2021). У липні 2025 року Міністерство культури та стратегічних комунікацій запустило експериментальний проєкт електронного Реєстру базової мережі закладів культури на платформі «Дія.Engine» у Київській та Вінницькій областях. У контексті загальнодержавної цифрової трансформації (у процесі дослідження Індексу цифрової трансформації регіонів України за II квартал 2025 року, що провело Міністерство цифрової трансформації) виявлено такі ключові досягнення за вказаний період: призначено 131 цифрового лідера в територіальних громадах; із 8600 працівників органів місцевого самоврядування 90 % мають персональний робочий комп'ютер, 45 % з них користуються сучасним комп'ютером, термін експлуатації якого не перевищує 5 років; 712 територіальних громад мають електронний документообіг (Міністерство цифрової трансформації України, 2025). Ці дані опосередковано свідчать про розвиток цифрової інфраструктури, проте аналогічної статистики щодо закладів культури поки що не оприлюднено. Водночас масштабне руйнування об'єктів культури внаслідок російсько-української війни (загалом від початку повномасштабного вторгнення, за даними Міністерства культури України (2026), зазнали руйнувань 1640 пам'яток культурної спадщини та 2446 об'єктів культурної інфраструктури) актуалізує питання резильєнтності культурної інфраструктури за допомогою цифрових технологій, здатних забезпечити збереженість даних навіть під час фізичного знищення будівель.

Аналіз стану наукового осмислення означеної проблеми свідчить про наявність значного підґрунтя для вивчення процесів цифровізації, проте виявляє фрагментарність у питаннях галузевої інструментальної специфіки. Зокрема, загальні тенденції розвитку документообігу в інформаційних системах управління та роль електронних процесів у діяльності компаній і закладів освіти досліджували Т. Корольок, Н. Кравчук та І. Карп (2020), Д. Тарасенко (2024). Питання законодавчого регулювання та перспектив електронного документообігу в умовах цифрових трансформацій висвітлено в працях В. Петрович, В. Надольська та І. Чарікова (2024), А. Ясінської (2022). Проблематика цифровізації публічного управління та адміністрування, а також напрями

розвитку муніципального менеджменту в контексті диджиталізації стали предметом розвідок О. Савченка (2022), А. Тарнавського (2022) та Г. Демошенка (2020). Особливу увагу синергії цифрового та культурного просторів у формуванні державної політики приділяють С. Гололобов та С. Шуляк (2024).

Водночас у наукових розвідках останніх років посилюється увага до цифрових трансформацій безпосередньо в соціокультурній сфері. Дослідники активно вивчають стратегії диджиталізації культурної спадщини та теоретизацію проблеми цифрових даних (Волинець, 2021) та інші, а також питання архівації віртуальної культури (Trach, 2025) та інші. Окремим вектором досліджень є впровадження хмарних технологій як ефективною альтернативи локальним ІТ-архітектурам. Зокрема, використання хмарних сервісів як сучасного засобу зберігання ресурсів, а також проблеми безпеки даних у бібліотечних мережах в умовах цифровізації аналізують М. Олексин, Н. Кунанець та Р. Білоусова (2024) та інші, С. Литвин та С. Добровольська (2025) та інші, Я. Мартиненко (2025) та О. Кобелев (2020) (у контексті системно-інтеграційної взаємодії).

Попри вагомий внесок науковців у розробку загальних принципів електронного документообігу та цифрового представлення культурного продукту, а також наявність прикладних аналітичних довідок щодо викликів діяльності ЦКП у період війни (зокрема, матеріали Центру спільних дій (Охріменко та ін., 2025)), системного дослідження функціональної класифікації SaaS-інструментів саме для українських ЦКП у науковому дискурсі досі бракує. Відсутність системного підходу до визначення прикладного інструментарію хмарних платформ, який би враховував специфіку документопотоку багатофункціональних культурних закладів, обґрунтовує актуальність і практичну значущість цієї статті.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні доцільності впровадження SaaS-моделей у документообіг та забезпечення діяльності центрів культурних послуг і в розробці функціональної класифікації хмарних рішень для автоматизації їхньої діяльності.

Результати дослідження. Теоретичне осмислення парадигми SaaS у контексті документознавства вимагає насамперед уточнення термінологічного апарату хмарної автоматизації. Фундаментальним елементом тут є хмарна інфраструктура (Cloud Infrastructure) – сукупність віртуалізованих обчислювальних ресурсів, які надаються користувачеві через інтернет, нівелюючи фізичну залежність установи від конкретного дата-центру. Особливого значення набуває інтероперабельність інформаційних систем, яка визначає їхню здатність до безперешкодного обміну даними без додаткових маніпуляцій. Для ЦКП це трансформується у можливість інтеграції звітності із CRM-систем безпосередньо в системи електронного документообігу (СЕД) для подальшої верифікації та передання в органи управління. Супровідним процесом є забезпечення масштабованості, що дає змогу системі автоматично адаптувати продуктивність до постійних навантажень без втручання технічного персоналу закладу. Зазначені технологічні компоненти у сукупності формують базис для цифрової трансформації соціокультурної мережі – комплексного процесу, спрямованого на оптимізацію внутрішніх процесів і створення но-

вих форм культурної взаємодії та споживання культурного контенту, від віртуальних екскурсій до електронних бібліотечних сервісів.

Модель SaaS – це парадигмальний зсув у способі використання інформаційних технологій, де доступ до функціоналу здійснюється через вебінтерфейс, а вся обчислювальна потужність і підтримка залишаються на боці провайдера. Для ЦКП така модель стає інструментом елімінації капітальних витрат, трансформуючи високовартісні інвестиції в програмне забезпечення на передбачувані операційні видатки. Ключовим фактором тут є «ефект масштабу»: провайдер SaaS обслуговує єдине програмне ядро для всіх клієнтів, що дає змогу знизити вартість обслуговування ПЗ порівняно з управлінням окремими копіями програм для кожного замовника (Розпізнавання тексту та обробка документів, 2020). У результаті вартість послуг для кінцевого замовника стає нижчою за витрати під час використання класичної моделі ліцензування. Економічну обґрунтованість SaaS підтверджують дані провідних аналітичних агентств. Зокрема, за прогнозами Gartner, у 2025 році світові витрати на публічні хмарні сервіси мали б сягнути \$ 595,7 млрд, демонструючи зростання на 21 % порівняно з попереднім роком (Gartner Forecasts, 2024). Передбачають, що до 2029 року цей показник досягне \$ 1,42 трлн, що зумовлено передусім модернізацією корпоративних архітектур та інтеграцією робочих навантажень штучного інтелекту (Forecast: Public Cloud Services, 2025). Ця тенденція свідчить про домінування хмаро-орієнтованого підходу (cloud-first), де модель SaaS стає ключовим інструментом доступу до інноваційних технологій без надмірних витрат на власну інфраструктуру.

Окрім фінансової оптимізації, SaaS суттєво знижує технічну складність управління документопотоками, оскільки питання кібербезпеки, резервного копіювання та відповідності рівня доступності (SLA) покладаються на професійного надавача послуг. Важливим аспектом у цій площині є автоматична відповідність законодавству: оскільки документознавча практика в Україні регламентована, SaaS-провайдери забезпечують централізоване оновлення форм документів (згідно з Типовою інструкцією з діловодства чи правилами архівного зберігання) одночасно для всіх користувачів, що мінімізує ризики використання застарілих шаблонів.

З позиції документознавства як науки про закономірності функціонування документних систем модель SaaS привносить якісно нові характеристики, серед яких ключовою є можливість доступу з будь-якого місця та пристрою. Такий функціонал SaaS формує концепцію «мобільного документообігу», де фізична присутність у офісі перестає бути обов'язковою умовою легітимної обробки інформації. Це безпосередньо корелює з принципами колаборативності, коли хмарні офісні пакети дають змогу здійснювати синхронне редагування документів, залучаючи різні служби закладу, а отже, радикально скорочуючи час погодження порівняно з послідовним передаванням файлів. Водночас автоматична версійність забезпечує повну ретроспективність документальних процесів, створюючи надійний аудиторський слід для контролювальних інстанцій. Інтеграція таких платформ із державними сервісами (Системою електронної взаємодії органів виконавчої влади, СЕВ ОБВ) та використання кваліфікованого електронного підпису (КЕП) легітимізує цифровий обмін даними з органами влади, а перехід на хмарне збері-

гання дає змогу раціоналізувати фізичний простір ЦКП, вивільняючи архівні площі під творчі та соціальні потреби громади.

Управління документопотоками в умовах ЦКП ускладнюється його мультифункціональністю: у складі ЦКП функціонують сільські клуби, будинки культури, бібліотеки, різні гуртки тощо (Комунальний заклад «Центр культурних послуг Володимирської міської ради», б.д.; Комунальний заклад Петрівської сільської ради «Центр культурних послуг», б.д.). Така інституційна складність зумовлює необхідність паралельного оперування різногалузевими системами документації, що мають відмінні терміни зберігання, стандарти опису та форми звітності. Тобто, на відміну від вузькоспеціалізованих закладів, документообіг ЦКП є гібридним і охоплює кілька специфічних напрямів: 1) бібліотечний сектор, що вимагає автоматизації обліку книжкових фондів, ведення електронних формулярів читачів та формування статистичної звітності (форма 6-НК (Міністерство культури і туризму України, 2007)); 2) клубний та мистецький сектори, які генерують велику кількість організаційно-розпорядчої документації щодо гурткової роботи (журнали обліку, розклади, табелі робочого часу керівників колективів) та обліку культурно-масових заходів; 3) фінансово-господарський блок: через статус багатофункціонального хабу ЦКП оперує великою кількістю договорів оренди приміщень, актів надання платних послуг та документації щодо закупівель сценічного обладнання чи інструментів тощо. Застосування SaaS-моделі дає змогу уніфікувати ці розрізнені потоки в єдиному цифровому середовищі. Провайдери забезпечують централізоване оновлення форм документів відповідно до актуальних нормативів (наприклад, Типової інструкції з діловодства або специфічних галузевих форм звітності МКСК), що гарантує юридичну коректність документації без залучення вузькопрофільних спеціалістів у кожній окремій громаді.

Варто відзначити, що специфіка документопотоків у ЦКП зумовлена значною часткою мультимедійного контенту, який виконує роль «доказової бази» для підтвердження проведених заходів. Традиційні локальні сервери часто виявляються неспроможними до ефективного оперування масивами медіафайлів великого обсягу. Хмарні сховища розв'язують цю проблему через необмежену масштабованість та впровадження інструментів автоматичної індексації (від розпізнавання облич до геотегування), що перетворює неструктуровані дані на повноцінну базу культурної спадщини. Окрім внутрішнього документообігу, SaaS-рішення дають змогу цифровізувати інтенсивну взаємодію з населенням. Заміна паперових журналів реєстрації на CRM-системи, адаптовані для некомерційного сектору, забезпечує не тільки збереженість даних, а й можливість глибокої аналітики демографії та інтересів аудиторії, що є необхідною умовою для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень у культурній сфері.

Систематизація наявних на ринку технологічних рішень за їхнім функціональним призначенням дає змогу виокремити спеціалізовані модулі, які відповідають за різні аспекти функціонування ЦКП – від загального діловодства до вузькопрофільних культурних сервісів. Така диференціація дає змогу розглядати цифрову інфраструктуру закладу як цілісне функціональне ядро, де кожен елемент адаптований під конкретний тип документаційної активності. Відповідно, документні потоки у ЦКП підлягають структуруванню за трьома засадничими рівнями,

виокремленими на підставі ролі документів у загальному життєвому циклі центру: від прийняття управлінських рішень до реалізації культурних послуг та збереження інтелектуальної спадщини громади.

Перший структурно-функціональний рівень цифрової інфраструктури ЦКП охоплює управлінський блок, що забезпечує легітимність функціонування центру як юридичної особи та суб'єкта бюджетних відносин. Провідну роль у цьому сегменті відіграють інтегровані хмарні офісні середовища, зокрема Google Workspace та Microsoft 365. Ці платформи уможливають реалізацію корпоративної комунікації на основі захищених доменних імен, забезпечення хмарного зберігання даних і спільне редагування документів у реальному часі. Використання таких інструментів, як ONLYOFFICE Workspace – пакет вебзастосунків для ефективного управління командою та для онлайн-співпраці, надає закладам можливість гнучкого розгортання гібридних моделей, що мінімізує вендорну залежність. Основною перевагою цих пакетів у документознавчому аспекті є трансформація процесу підготовки звітності: замість послідовного обміну файлами впроваджується модель синхронної колаборації, де керівники структурних підрозділів одночасно формують розділи єдиного документа під контролем адміністрації.

Для забезпечення повноцінного діловодства, що охоплює реєстрацію вхідної кореспонденції, контроль виконання та формування номенклатури справ, критично важливим є впровадження спеціалізованих систем електронного документообігу (СЕД) у SaaS-моделі. Наприклад, українську СЕД MEGAPOLIS.DOCNET (n.d.) розробила компанія Integracy Base, яка має сертифікат захисту інформації рівня безпеки Г2, що дає змогу використовувати систему в державних органах. У системі реалізована інтеграція з СЕВ ОБВ, поштою НБУ, сервісами зовнішнього документообігу Deals, «Вчасно» та роумінг-платформою ПТАХ (Megalopolis.DocNet, n.d.). Згідно з технічним описом розробника (Деталі і функціонал системи Megapolis.DocNet, б.д.) архітектура СЕД Megapolis.DocNet побудована на базі високонавантаженої платформи, що забезпечує «лінійне масштабування» системи. Це дає змогу нарощувати кількість користувачів та обсяги електронного архіву без втрати швидкодії, що є критичним для розгалуженої структури ЦКП. Система реалізує концепцію «тонкого клієнта» (робота через браузер), що мінімізує вимоги до локальних комп'ютерів, а використання вбудованого повнотекстового пошуку дає змогу миттєво знаходити документи серед великих масивів неструктурованих даних. За даними публічних закупівель (тендер № UA-2024-12-06-007144-a), вартість пакета ліцензій Megapolis.DocNet для установи регіонального рівня становить близько 21000 грн на рік. Це підтверджує економічну доступність SaaS-моделі для бюджетів ЦКП, оскільки середня вартість підтримки одного робочого місця становить лише близько 3000 грн на рік (Система електронного документообігу, б.д.).

Другий рівень цифрової інфраструктури ЦКП охоплює специфічні процеси профільної діяльності закладу, де базовим інструментарієм є CRM-системи та сервіси управління проектами. На відміну від комерційного сектору, у ЦКП українська система KeyCRM може виконувати роль централізованого ядра для агрегації даних з усіх каналів комунікації (соцмережі, месенджери, запити). Це дає змогу автоматизувати ведення журналів гурткової роботи через єдину картку відвідувача та здійс-

нювати таргетований маркетинг культурних послуг. Для супроводу грантових ініціатив, зокрема проєктів Українського культурного фонду, доцільним є впровадження системи Worksection, яка автоматизує збір кількісних показників та часових витрат персоналу для формування миттєвої звітності перед донорами. Важливою перевагою цих рішень є прогнозованість витрат: наприклад, базовий тариф KeyCRM наразі становить \$ 19 / міс. без обмеження кількості користувачів (Горбатова, 2022). Це дасть змогу закладу уникнути витрат на ліцензування кожного робочого місця, що є критичним для бюджетів громад. Використання Worksection на безкоштовному тарифі (для команд до 5 осіб) дозволяє почати цифровізацію проєктного менеджменту без додаткового фінансового навантаження.

Окрему нішу займають платформи управління заходами (наприклад, Poster чи Karabas.com), що автоматизують цикл продажу квитків і надають аналітику щодо демографії аудиторії. У разі виконання бібліотечних функцій автоматизація досягається через хмарну АБІС, наприклад через «УФД / Бібліотека», яка забезпечує каталогізацію фондів та створення електронних репозитаріїв громади.

Третій, архівний, рівень цифрової інфраструктури ЦКП охоплює рішення, призначені для збереження інституційної пам'яті та цифрових копій об'єктів культурної спадщини. У межах цього напряму SaaS-підхід реалізується через цифровізацію паперових масивів за допомогою мобільних технологій, а також через подальше зберігання даних у хмарних сховищах із розвиненою системою метаданих. Пошукові алгоритми Google Drive або OneDrive, засновані на машинному навчанні, дають змогу індексувати неструктурований контент, створюючи умови для швидкого пошуку ретроспективної інформації. Для публічного представлення медіаконтенту, такого як відеозаписи фольклорних експедицій чи фотоархів громади, використовують платформи YouTube, Flickr або спеціалізовані рішення типу Omeka. Наприклад, на платформі Flickr з 2019 року безкоштовно можна зберігати 1000 фото чи відео тривалістю до 3 хвилин, але в разі вичерпання пам'яті нові матеріали не можна буде зберігати (Gartenberg, 2018). Використання спеціалізованої платформи Omeka дає змогу описувати цифрові об'єкти (відео, зображення, вебсторінки тощо) за міжнародним стандартом Dublin Core (набір із 15 базових елементів метаданих, таких як назва, творець, предмет, дата, тип ресурсу тощо). Це забезпечує інтероперабельність даних: цифрові колекції ЦКП стають доступними для глобального пошуку та придатними для наукового краєзнавчого й історичного опрацювання. Наприклад, оцифрований фотоархів громади або відеозапис фольклорної експедиції отримує чітку атрибуцію та постійне посилання, що дає змогу коректно цитувати ці матеріали в наукових працях і каталогах.

Завершальним етапом побудови цифрової інфраструктури ЦКП є інтеграція зазначених модулів у єдиний інформаційний простір. Функціональні можливості такої екосистеми базуються на використанні API-інтерфейсів, що дають змогу створювати гнучкі сценарії автоматизації через спеціалізовані платформи-конектори. Зокрема, використання світового стандарту Zapier забезпечує багатоконпонентні зв'язки між офісними пакетами та CRM-системами, тоді як українська платформа SaveMyLeads дає змогу миттєво передавати вхідні запити із соціальних мереж та месенджерів безпосередньо у внутрішню базу ЦКП. Це уможли-

лює реалізацію фундаментальної для ефективного менеджменту ЦКП концепції «введення даних один раз» (Single Entry Point). За такої моделі інформація, отримана на вході (наприклад, реєстрація відвідувача), автоматично тиражується у всі пов'язані модулі: від автоматичного створення картки в KeyCRM до формування звітності, наприклад за грантовими проектами, у Worksection чи синхронізації з хмарними бухгалтерськими сервісами. Така інтероперабельність не тільки елімінує механічне дублювання операцій та мінімізує вплив людського фактора, а й забезпечує високу достовірність і цілісність даних, що є запорукою ефективного менеджменту в сучасному культурному центрі.

Таблиця 1

Класифікація хмарних сервісів за напрямками документаційного забезпечення діяльності ЦКП

Рівень інфраструктури	Функціональні блоки та процеси	Ключові інструменти (SaaS)	Орієнтовна вартість та доступність (станом на 2026 р.)
I. Управлінський	Корпоративна комунікація, спільна робота над документами, офіційне діловодство (СЕД).	Google Workspace, Microsoft 365, <i>Megapolis.DocNet</i> , ONLYOFFICE.	СЕД: ~21000 грн/рік (пакет на установу). Хмарні офіси: від \$ 6 / користувача (є безкоштовні версії).
II. Профільна діяльність	CRM-менеджмент відвідувачів, облік гурткової роботи, грантовий менеджмент, квитки.	<i>KeyCRM</i> , <i>Poster</i> , <i>Karabas.com</i> .	<i>KeyCRM</i> : ~\$ 19 / міс. (без ліміту користувачів). <i>Worksection</i> : \$ 0 (до 5 осіб) або від \$ 50 / міс. на команду.
III. Архівний	Оцифрування спадщини, публічні медіаархіви, науковий опис за стандартами метаданих.	<i>Omeka</i> (Dublin Core), Flickr, YouTube, УФД / Бібліотека.	<i>Omeka</i> : Open Source (безкоштовно). Flickr: 1000 фото безкоштовно. АБІС: від 12000 грн (ліцензія).
IV. Інтеграційний	Побудова наскрізних потоків даних, автоматична синхронізація модулів (API).	<i>Zapier</i> , <i>SaveMyLeads</i> , <i>Worksection</i> .	<i>SaveMyLeads</i> : від \$ 15 / міс. <i>Zapier</i> : є безкоштовний рівень для базових задач.

Економічний ефект переходу на SaaS-модель для ЦКП підтверджується галузевою практикою та порівняльним аналізом моделей володіння програмним забезпеченням. За даними досліджень, розгортання власної серверної інфраструктури та придбання локальних ліцензій (модель *on-premise*) навіть у довоєнний період потребувало близько 400–500 тис. грн капітальних витрат (CAPEX), не враховуючи витрати на подальше адміністрування та супровід (Тодуров, 2022).

Натомість SaaS-модель трансформує капітальні інвестиції в операційні (ОРЕХ), що значно знижує поріг входу для закладу. Формування базової цифрової екосистеми ЦКП (на 15–20 працівників), яка охоплює українську СЕД (≈ 21000 грн/рік) та CRM-систему (≈ 10000 грн/рік), потребує лише 30–40 тис. грн на рік. Порівняно з витратами на локальну інфраструктуру хмарний підхід забезпечує економію понад 85 % стартових витрат, що є вирішальним для бюджетної спроможності громад. Глобальні тренди підтверджують цей вектор: згідно зі звітами *BetterCloud* кількість SaaS-застосунків, що використовують організації, зростає на 18 % лише за рік, а витрати на хмарне ПЗ стали третьою за величиною статтею видатків після фонду оплати праці та оренди (Rose-Collins, 2023).

Отже, розбудова цифрової інфраструктури ЦКП на засадах інтегрованої SaaS-моделі дає змогу системно модернізувати документальне забезпечення його діяльності: від переходу до безпаперових технологій управління документними потоками до створення верифікованих цифрових архівів, що забезпечує юридичну значущість, цілісність і довготривале збереження інституційної пам'яті закладу.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що модель SaaS є оптимальним вектором цифрової трансформації для центрів культурних послуг. Вона вирішує критичні проблеми бюджетних установ: відсутність коштів на вартісне серверне обладнання, дефіцит кваліфікованих ІТ-кадрів та необхідність постійного оновлення систем відповідно до законодавства. Автоматизація ЦКП має ґрунтуватися на інтеграції трьох ключових доменів: 1) адміністративного, де хмарні офісні пакети та СЕД забезпечують легітимність управлінської діяльності та прозорість документообігу; 2) профільного, де CRM-системи та АБІС трансформують взаємодію з населенням у формат персоналізованих цифрових сервісів; 3) архівного, де хмарні репозитарії гарантують збереженість культурної спадщини громади та її доступність для наукового вивчення.

Водночас практична реалізація запропонованої інфраструктури вимагає чіткої послідовності дій із побудови цифрової моделі ЦКП, яка охоплює такі етапи: 1) аудит та уніфікація документальних процесів: ідентифікація основних документних потоків (управлінських, профільних, архівних) й усунення паперових форм, що дублюють; 2) вибір базового стеку SaaS-рішень: підбір інструментарію (СЕД, CRM, проектний менеджмент) відповідно до бюджету та кількісних показників діяльності громади; 3) інтеграційне налаштування: створення наскрізних ланцюжків передання даних між обраними модулями через API-інтерфейси для реалізації принципу *Single Entry Point*; 4) нормативне закріплення та навчання: розробка внутрішніх регламентів електронного документообігу та підготовка персоналу до роботи в інтегрованому цифровому середовищі. Така послідовність забезпечує поступовий перехід від фрагментарної автоматизації до створення комплексної екосистеми документального забезпечення діяльності культурного центру.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні питань кібербезпеки та захисту персональних даних у хмарних архітектурах ЦКП, а також в обговоренні розробки галузевих стандартів оцифрування музейних та бібліотечних фондів у межах єдиних SaaS-платформ.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Верховна Рада України, 2010. *Про культуру*. Закон України, [online] 14 грудня 2010 р. № 2778-VI. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Волинець, В., 2021. Цифрові технології у сфері культури: теоретизація проблеми цифрових даних і культурної спадщини. *Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері*, [e-journal] 4 (2), с.195-205. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.4.2.2021.247481>
- Гололобов, С.М. та Шуляк, С.О., 2024. Синергія цифрового та культурного просторів у формуванні державної політики у сфері культури. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*, [e-journal] 11, с.1-11. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-11-02-11>
- Горбатова, А., 2022. Скільки коштує CRM: і від чого залежить ціна? *keyCRM*, [online] 19 серпня. Доступно: <<https://blog.keycrm.app/uk/skilki-koshtuie-crm-i-vid-chogo-zalezhit-cina/>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Демошенко, Г., 2020. Цифрова трансформація муніципального управління: напрямки розвитку. *Аспекти публічного управління*, [e-journal] 8 (1 SI), с.36-38. <https://doi.org/10.15421/152036>
- Деталі і функціонал системи Megapolis.DocNet, б.д. *InBase*. [online] Доступно: <<https://inbase.com.ua/vsi-produkty/megapolis/details/>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Кобелев, О.М., 2020. Бібліотека в епоху цифрових трансформацій (рецензія на монографію В. О. Копаневої «Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія»). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, [e-journal] 3, с.74-77. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2020.224277>
- Комунальний заклад «Центр культурних послуг Володимирської міської ради», б.д. *Володимирська міська рада*. [online] Доступно: <<https://volodymyrrada.gov.ua/zaklady-kultury/komunalnyj-zaklad-czentr-kulturnyh-poslug-volodymyr-volynskoyi-miskoyi-rady/>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Комунальний заклад Петрівської сільської ради «Центр культурних послуг», б.д. *Петрівська сільська рада*. [online] Доступно: <https://portal.petrivtsi-rada.gov.ua/ua/org/pg/220221831166012_01/> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Корольок, Т., Кравчук, Н. та Карп, І., 2020. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*, [e-journal] 67 (6), с.79-89. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.079
- Лагута, Л., 2021. МКІП пропонує до обговорення порядок та умови надання субвенції на створення центрів культурних послуг. *Публічна бібліотека об'єднаної територіальної громади. Блог Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого*, [online] 08 червня. Доступно: <<https://oth.nlu.org.ua/?p=4912>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Литвин, С. та Добровольська, С., 2025. Хмарні сервіси в бібліотеках України: проблема безпеки даних і ресурсів в умовах цифрової трансформації. *Вісник Книжкової палати*, [e-journal] 4, с.45-52. [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4\(345\).45-52](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4(345).45-52)
- Мартиненко, Я.Ю., 2025. Дослідження проблеми впровадження хмарних технологій у бібліотеках: закордонний досвід. *Вісник Харківської державної академії культури*, [e-journal] 68, с.80-91. <https://doi.org/10.31516/2410-5333.068.07>

Міністерство культури і туризму України, 2007. *Про затвердження форм звітності № 6-НК «Звіт про діяльність державних, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем (ЦБС), що віднесені до сфери управління Міністерства культури і туризму України», № 80-а-рвк «Зведена звітність державних, публічних та інших бібліотек» та Інструкцій щодо їх заповнення.* Наказ [online] 5 грудня 2007 р. № 75. Доступно: <https://ukrbook.net/zakony/Bibl_sprava/N_75.pdf> [Дата звернення 15 січня 2026].

Міністерство культури України, 2021. *Бюджетний комітет ВРУ підтримав зміни до Бюджетного кодексу щодо співфінансування створення центрів культурних послуг.* [online] 17 червня. Доступно: <<https://mcs.gov.ua/news/biudzhetnyy-komitet-vru-pidtrymav-zminy-do-biudzhetnoho-kodeksu-shchodo-spivfinansuvannia-stvorennia-tsentriv-kulturnykh-posluh/>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Міністерство культури України, 2025. *Міністерство культури та стратегічних комунікацій України запускає електронний Реєстр базової мережі закладів культури.* [online] 17 липня. Доступно: <<https://mincult.gov.ua/news/ministerstvo-kulturnykh-strategichnykh-komunikacij-ukrayiny-zapuskaye-elektronnyj-reyestr-bazovoyi-merezhi-zakladiv-kulturnykh>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Міністерство культури України, 2026. *У 2025 році росіяни пошкодили 307 пам'яток та 261 об'єкт культурної інфраструктури України.* [online] 06 січня. Доступно: <<https://mincult.gov.ua/news/u-2025-roczii-rosiyany-poshkodyly-307-pamyatok-ta-261-obyekt-kulturnoyi-infrastruktury-ukrayiny/>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Міністерство цифрової трансформації України, 2025. *Індекс цифровізації регіонів та громад України: дані за II квартал 2025 року.* [online] 15 серпня. Доступно: <<https://thedigital.gov.ua/news/technologies/indeks-tsifrovizatsii-regioniv-ta-gromad-ukraini-dani-za-ii-kvartal-2025-roku>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Нашу громаду відібрали для участі в проєкті «Центри культурних послуг, як інструмент згуртованості громади», 2021. *Оноківська громада*, [online] 20 вересня. Доступно: <<https://onokivska-gromada.gov.ua/news/1632140505/>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Олексин, М., Кунанець, Н. та Білоусова, Р., 2024. Хмарні сервіси як сучасний засіб зберігання ресурсів бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*, [e-journal] 70, с.167-182. <https://doi.org/10.15407/nr.70.167>

Охріменко, М., Ящук, Д., Бевзюк, Д. та Нестеренко, Р., 2025. *Центри культурних послуг у громадах. Виклики та можливості під час війни.* [online] Київ: Центр спільних дій. Доступно: <<https://lnk.ua/aVpRA0o4D>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Петрович, В., Надольська, В. та Чарікова, І., 2024. Запровадження системи електронного документообігу в Україні: особливості законодавчого регулювання. *Актуальні питання гуманітарних наук*, [e-journal] 72 (3), с.10-16. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-2>

Розпізнавання тексту та обробка документів за допомогою штучного інтелекту: модель SaaS, 2020. *DMS Solutions*, [online] 23 вересня. Доступно: <<https://dms-solutions.co.uk/blog-uk/text-recognition-and-saas-based-cognitive-document-processing/>> [Дата звернення 15 січня 2026].

Савченко, О.С., 2022. Проблеми запровадження цифровізації у систему публічного управління. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*, [e-journal] 3, с.102-108. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.14>

Система електронного документообігу та автоматизації бізнес-процесів «Megapolis. DocNet» (Код ДК 021:2015 48310000-4 – Пакети програмного забезпечення для створення документів), б.д. *Zakupivli.pro*. [online] Доступно: <<https://zakupivli.pro/en/gov/tenders/ua-2024-12-06-007144-a>> [Дата звернення 15 січня 2026].

- Тарасенко, Д., 2024. Електронний документообіг як інструмент управління інформаційними процесами в компанії. *Review of transport economics and management*, [e-journal] 12 (28), с.182-187. <https://doi.org/10.15802/rtem2024/317890>
- Тарнавський, А.М., 2022. Актуальні проблеми цифровізації публічного управління та адміністрування в Україні. В: *Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні*. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, Україна, 25-26 листопада 2022 р. Київ: УкрСІЧ, с.64-66.
- Тодуров, О., 2022. SaaS підхід та «хмарні» рішення для автоматизації в умовах воєнного часу. *Elevatorist.com*, [online] 16 травня. Доступно: <<https://elevatorist.com/blog/read/786-saas-pidhid-ta-hmarni-rishennya-dlya-avtomatizatsiyi-v-umovah-voennogo-chasu>> [Дата звернення 15 січня 2026].
- Ясінська, А., 2022. Проблеми та перспективи електронного документообігу в умовах цифрової трансформації. *Молодий вчений*, [e-journal] 11 (111), с.128-134. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-11-111-27>
- Forecast: Public Cloud Services, Worldwide, 2023-2029, 1Q25 Update, 2025. *Gartner*, [online] March 27. Available at: <<https://www.gartner.com/en/documents/6302015>> [Accessed 15 January 2026].
- Gartenberg, Ch., 2018. Flickr will end 1TB of free storage and limit free users to 1,000 photos. *Theverge*, [online] November 01. Available at: <<https://www.theverge.com/2018/11/1/18051950/flickr-1000-photo-limit-free-accounts-changes-pro-subscription-smugmug>> [Accessed 15 January 2026].
- Gartner Forecasts Worldwide Public Cloud End-User Spending to Total \$723 Billion in 2025, 2024. *Gartner*, [online] November 19. Available at: <<https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2024-11-19-gartner-forecasts-worldwide-public-cloud-end-user-spending-to-total-723-billion-dollars-in-2025>> [Accessed 15 January 2026].
- Megapolis.DocNet, n.d. *InBase*. [online] Available at: <<https://inbase.com.ua/vsi-produkty/megapolis/>> [Accessed 15 January 2026].
- Rose-Collins, F., 2023. Як оптимізувати витрати на SaaS у 2023 році. *Ranktracker*, [online] August 01. Available at: <<https://www.ranktracker.com/uk/blog/how-to-optimize-saas-spend-in-2023/>> [Accessed 15 January 2026].
- Trach, Yu., 2025. Archiving Virtual Culture: Problems, Challenges and Preservation Strategies. *Culture and Arts in the Modern World*, [e-journal] 26, pp.34-47. <https://doi.org/10.31866/2410-1915.26.2025.340292>

REFERENCES

- Demoshenko, H., 2020. Tsyfrova transformatsiia munitsypalnoho upravlinnia: napriamky rozvytku [Digital transformation of municipal government: directions of development]. *Public Administration Aspects*, [e-journal] 8 (1S1), pp.36-38. <https://doi.org/10.15421/152036>
- Detaili i funktsional systemy Megapolis.DocNet [Details and functionality of the Megapolis.DocNet system], n.d. *InBase*. [online] Available at: <<https://inbase.com.ua/vsi-produkty/megapolis/details/>> [Accessed 15 January 2026].
- Forecast: Public Cloud Services, Worldwide, 2023-2029, 1Q25 Update, 2025. *Gartner*, [online] March 27. Available at: <<https://www.gartner.com/en/documents/6302015>> [Accessed 15 January 2026].

Gartenberg, Ch., 2018. Flickr will end 1TB of free storage and limit free users to 1,000 photos. *Theverge*, [online] November 01. Available at: <<https://www.theverge.com/2018/11/1/18051950/flickr-1000-photo-limit-free-accounts-changes-pro-subscription-smugmug>> [Accessed 15 January 2026].

Gartner Forecasts Worldwide Public Cloud End-User Spending to Total \$723 Billion in 2025, 2024. *Gartner*, [online] November 19. Available at: <<https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2024-11-19-gartner-forecasts-worldwide-public-cloud-end-user-spending-to-total-723-billion-dollars-in-2025>> [Accessed 15 January 2026].

Hololobov, S.M. and Shuliak, S.O., 2024. Synerhiia tsyvrovoho ta kulturnoho prostoriv u formuvanni derzhavnoi polityky u sferi kultury [Synergy of Digital and Cultural Spaces in the Formation of State Policy in the Field of Culture]. *Problems of Modern Transformations. Series: Law, Public Management and Administration*, [e-journal] 11, pp.1-11. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-11-02-11>

Horbatova, A., 2022. Skilky koshtuie CRM: i vid choho zalezhyt tsina? [How much does CRM cost: and what does the price depend on?]. *keyCRM*, [online] August 19. Available at: <<https://blog.keycrm.app/uk/skilki-koshtuie-crm-i-vid-chogo-zalezhit-cina/>> [Accessed 15 January 2026].

Kobieliiev, O.M., 2020. Biblioteka v epokhu tsyvrovykh transformatsii (retsenziia na monohrafiuu V. O. Kopanievoi "Biblioteka v seredovyshchi tsyvrovoi nauky: systemno-intehratsiina vzaiemodiia") [Library in the era of digital transformations (review of the monograph "Library in the environment of digital science: system and integration interaction" by Viktoriia Kopanieva)]. *Library science. Record Studies. Informology*, [e-journal] 3, pp.74-77. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2020.224277>

Komunalnyi zaklad "Tsentr kulturnykh posluh Volodymyrskoi miskoi rady" [Municipal institution "Center for Cultural Services of the Volodymyr City Council"], n.d. *Volodymyrska miska rada*. [online] Available at: <<https://volodymyrrada.gov.ua/zaklady-kultury/komunalnyj-zaklad-cen-tr-kulturnykh-poslug-volodymyr-volynskoyi-miskoyi-rady/>> [Accessed 15 January 2026].

Komunalnyi zaklad Petrivskoi silskoi rady "Tsentr kulturnykh posluh" [Municipal institution of the Petrivtsi village council "Center for cultural services"], n.d. *Petrivska silska rada*. [online] Available at: <https://portal.petrivtsi-rada.gov.ua/ua/org/pg/220221831166012_o1/> [Accessed 15 January 2026].

Koroliuk, T., Kravchuk, N. and Karp, I., 2020. Stan ta tendentsii rozvytku orhanizatsii dokumen-toobihu v informatsiinii systemi upravlinnia pidpriumstvom [Problems and tendencies of the documents flow in enterprise management information system]. *Galician economic journal*, [e-journal] 67 (6), pp.79-89. https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.06.079

Lahuta, L., 2021. MKIP proponuie do obhovorennia poriadok ta umovy nadannia subventsii na stvorennia tsentriv kulturnykh posluh [MKIP proposes for discussion the procedure and conditions for providing subventions for the creation of cultural service centers]. *Publicna biblioteka obiednanoi terytorialnoi hromady. Bloh Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. Yaroslava Mudroho*, [online] June 08. Available at: <<https://oth.nlu.org.ua/?p=4912>> [Accessed 15 January 2026].

Lytvyn, S. and Dobrovol'ska, S., 2025. Khmarni servisy v bibliotekakh Ukrainy: problema bezpeky danykh i resursiv v umovakh tsyvrovoi transformatsii [Cloud services in Ukrainian libraries: ensuring data and resource security]. *Bulletin of the Book Chamber*, [e-journal] 4, pp.45-52. [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4\(345\).45-52](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2025.4(345).45-52)

Martynenko, Ya.Iu., 2025. Doslidzhennia problemy vprovadzhennia khmarnykh tekhnolohii u bibliotekakh: zakordonnyi dosvid [Research on the Problem of Implementing Cloud Technologies in Libraries: International Experience]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, [e-journal] 68, pp.80-91. <https://doi.org/10.31516/2410-5333.068.07>

Megapolis.DocNet, n.d. *InBase*. [online] Available at: <<https://inbase.com.ua/vsi-produkty/megapolis/>> [Accessed 15 January 2026].

Ministry of Culture and Tourism of Ukraine, 2007. *Pro zatverdzhennia form zvitnosti № 6-NK "Zvit pro diialnist derzhavnykh, publichnykh bibliotek, tseentralizovanykh bibliotechnykh system (TsBS), shcho vidneseni do sfery upravlinnia Ministerstva kultury i turyzmu Ukrainy", № 80-a-rvk "Zvedena zvitnist derzhavnykh, publichnykh ta inshykh bibliotek" ta Instruksii shchodo yikh zapovnennia* [On approval of reporting forms No. 6-NK "Report on the activities of state, public libraries, centralized library systems (CBS) that are assigned to the sphere of management of the Ministry of Culture and Tourism of Ukraine", No. 80-a-rvk "Consolidated reporting of state, public and other libraries" and Instructions for filling them out]. Order [online] December 5, 2007 No. 75. Available at: <https://ukrbook.net/zakony/Bibl_spava/N_75.pdf> [Accessed 15 January 2026].

Ministry of Culture of Ukraine, 2021. *Biudzhetni komitet VRU pidtrymav zminy do Biudzhethnoho kodeksu shchodo spivfinansuvannia stvorennia tsestriv kulturnykh posluh* [The Budget Committee of the Verkhovna Rada supported amendments to the Budget Code on co-financing the creation of cultural service centers]. [online] June 17. Available at: <<https://mcs.gov.ua/news/biudzhetnyy-komitet-vru-pidtrymav-zminy-do-biudzhethnoho-kodeksu-shchodo-spivfinansuvannia-stvorennia-tsestriv-kulturnykh-posluh/>> [Accessed 15 January 2026].

Ministry of Culture of Ukraine, 2025. *Ministerstvo kultury ta stratehichnykh komunikatsii Ukrainy zapuskaie elektronnyi Reistr bazovoi merezhi zakladiv kultury* [The Ministry of Culture and Strategic Communications of Ukraine launches the electronic Register of the basic network of cultural institutions]. [online] July 17. Available at: <<https://mincult.gov.ua/news/ministerstvo-kultury-ta-strategichnyh-komunikacij-ukrayiny-zapuskaye-elektronnyj-reyestr-bazovoi-merezhi-zakladiv-kultury/>> [Accessed 15 January 2026].

Ministry of Culture of Ukraine, 2026. *U 2025 rotsi rosiiany poshkodyly 307 pamiatok ta 261 obiekt kulturnoi infrastruktury Ukrainy* [In 2025, Russians damaged 307 monuments and 261 objects of cultural infrastructure of Ukraine]. [online] January 06. Available at: <<https://mincult.gov.ua/news/u-2025-rotsi-rosiiany-poshkodyly-307-pamyatok-ta-261-obyekt-kulturnoyi-infrastruktury-ukrayiny/>> [Accessed 15 January 2026].

Ministry of Digital Transformation of Ukraine, 2025. *Indeks tsyfrovizatsii rehioniv ta hromad Ukrainy: dani za II kvartal 2025 roku* [Index of Digitalization of Regions and Communities of Ukraine: Data for the II quarter of 2025]. [online] August 15. Available at: <<https://thedigital.gov.ua/news/technologies/indeks-tsifrovizatsii-regioniv-ta-gromad-ukraini-dani-za-ii-kvartal-2025-roku>> [Accessed 15 January 2026].

Nashu hromadu vidibraly dlia dlia uchasti v proiekti "Tsentry kulturnykh posluh, yak instrument zghurtovanosti hromady" [Our community was selected to participate in the project "Cultural Service Centers as a Tool for Community Cohesion"], 2021. *Onokivska hromada*, [online] September 20. Available at: <<https://onokivska-gromada.gov.ua/news/1632140505/>> [Accessed 15 January 2026]. Okhrimenko, M., Yashchuk, D., Bevziuk, D. and Nesterenko, R., 2025. *Tsentry kulturnykh posluh u hromadakh. Vyklyky ta mozhlyvosti pid chas viiny* [Cultural Service Centers in Communities. Challenges and Opportunities during War]. [online] Kyiv: Tsentri spilnykh dii. Available at: <<https://lnk.ua/aVpRA0o4D>> [Accessed 15 January 2026].

Oleksyn, M., Kunanets, N. and Bilousova, R., 2024. *Khmarni servisy yak suchasnyi zasib zberihannia resursiv bibliotek* [Cloud Services as a Modern Means of Library Resources Storage]. *Academic Papers of The Vernadsky National Library of Ukraine*, [e-journal] 70, pp.167-182. <https://doi.org/10.15407/np.70.167>

Petrovych, V., Nadolska, V. and Charikova, I., 2024. *Zaprovadzhennia systemy elektronnoho dokumentoobihu v Ukraini: osoblyvosti zakonodavchoho rehuliuвання* [Electronic document man-

- agement system implementation in Ukraine: features of legislative regulation]. *Current Issues of the Humanities*, [e-journal] 72 (3), pp.10-16. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-3-2>
- Rose-Collins, F., 2023. Yak optymizuvaty vytraty na SaaS u 2023 rotsi [How to Optimize SaaS Spending in 2023]. *Ranktracker*, [online] August 01. Available at: <<https://www.ranktracker.com/uk/blog/how-to-optimize-saas-spend-in-2023/>> [Accessed 15 January 2026].
- Rozpiznavannia tekstu ta obrobka dokumentiv za dopomohoiu shtuchnoho intelektu: model SaaS [Text recognition and document processing using artificial intelligence: SaaS model], 2020. *DMS Solutions*, [online] September 23. Available at: <<https://dms-solutions.co/uk/blog-uk/text-recognition-and-saas-based-cognitive-document-processing/>> [Accessed 15 January 2026].
- Savchenko, O.S., 2022. Problemy zaprovadzhennia tsyfrovizatsii u systemu publichnoho upravlinnia [Problems of implementing digitalization in the public administration system]. *Taurida Scientific Herald. Series: Public Management and Administration*, [e-journal] 3, pp.102-108. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.14>
- Systema elektronnoho dokumentoobihu ta avtomatyzatsii biznes-protseviv "Megapolis.DocNet" (Kod DK 021:2015 48310000-4 – Pakety prohramnoho zabezpechennia dlia stvorennia dokumentiv) [Electronic document management and business process automation system "Megapolis.DocNet" (Code DK 021:2015 48310000-4 – Software packages for document creation)], n.d. *Zakupivli.pro*. [online] Available at: <<https://zakupivli.pro/en/gov/tenders/ua-2024-12-06-007144-a>> [Accessed 15 January 2026].
- Tarassenko, D., 2024. Elektronnyi dokumentoobih yak instrument upravlinnia informatsiinymy protsesamy v kompanii [Electronic document management as a tool for managing information processes in a company]. *Review of transport economics and management*, [e-journal] 12 (28), pp.182-187. <https://doi.org/10.15802/rtem2024/317890>
- Tarnavskiy, A.M., 2022. Aktualni problemy tsyfrovizatsii publichnoho upravlinnia ta administruvannia v Ukraini [Current problems of digitalization of public management and administration in Ukraine]. In: *Teoretychni aspekty ta praktychni problemy upravlinnia, ekonomiky ta pryrodokorystuvannia v Ukraini* [Theoretical aspects and practical problems of management, economy and nature use in Ukraine]. Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference. Kyiv, Ukraine, November 25-26, 2022. Kyiv: UkrSICH, pp.64-66.
- Todurov, O., 2022. SaaS pidkhid ta "khmarni" rishennia dlia avtomatyzatsii v umovakh voiennoho chasu [SaaS approach and "cloud" solutions for automation in wartime conditions]. *Elevatorist.com*, [online] May 16. Available at: <<https://elevatorist.com/blog/read/786-saas-pidhid-ta-hmarni-rishennya-dlya-avtomatizatsiyi-v-umovah-voyennogo-chasu>> [Accessed 15 January 2026].
- Trach, Yu., 2025. Archiving Virtual Culture: Problems, Challenges and Preservation Strategies. *Culture and Arts in the Modern World*, [e-journal] 26, pp.34-47. <https://doi.org/10.31866/2410-1915.26.2025.340292>
- Verkhovna Rada of Ukraine, 2010. *Pro kulturu* [On Culture]. Law of Ukraine, [online] December 14, 2010 No. 2778-VI. Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>> [Accessed 15 January 2026].
- Volynets, V., 2021. Tsyfrovii tekhnolohii u sferi kultury: teoretyzatsiia problemy tsyfrovyykh danykh i kulturnoi spadshchyny [Digital Technologies in the Field of Culture: Theorizing the Issue of Digital Data and Cultural Heritage]. *Digital Platform: Information Technologies in Sociocultural Sphere*, [e-journal] 4 (2), pp.195-205. <https://doi.org/10.31866/2617-796X.4.2.2021.247481>
- Yasinska, A., 2022. Problemy ta perspektyvy elektronnoho dokumentoobihu v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Problems and prospects of electronic document management in the context of digital transformation]. *Young Scientist*, [e-journal] 11 (111), pp.128-134. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-11-111-27>

UDC 004.91:002.1:[005.923.2:008:005.942

Yurii Shcherbak,
PhD Student,
National Academy
of Culture and Arts Management,
Kyiv, Ukraine
dis5123.yshcherbak@dakkim.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0004-6464-7847>

FUNCTIONAL CLASSIFICATION OF SAAS SOLUTIONS FOR AUTOMATING DOCUMENT MANAGEMENT PROCESSES IN CULTURAL SERVICE CENTERS

The purpose of the article is to theoretically substantiate the feasibility of implementing SaaS models for the documentation support of cultural service centres (CSCs) and to develop a functional classification of cloud solutions for automating their activities.

Research methods. A set of methods for systematic, functional, and comparative analysis was applied, enabling justification of the transition of the Central Communications Centre to the SaaS cloud model as the optimal path for digital modernisation.

The scientific novelty of the work lies in developing a three-level classification of SaaS tools that adapts the capabilities of cloud services to the specifics of the multifunctional document flow in CSCs.

Conclusions. It was established that integrating administrative, profile, and archival modules via API interfaces enables the implementation of the 'Single Entry Point' concept, thereby significantly increasing information reliability and eliminating duplicate operations in document flows. Attention is drawn to the high economic efficiency of the operating cost model, which delivers savings of over 85% of initial investment costs compared to local infrastructure. The proposed implementation algorithm, spanning from process audit to regulatory consolidation of new regulations, enables the CSC to build a stable digital ecosystem that ensures the integrity of institutional memory and the legal validity of modern document flow, even with limited community resources.

Keywords: cultural service centres (CSC); Software as a Service (SaaS) model; documentation support of activities; electronic document flow; digital infrastructure; cloud technologies; automation of document flows; interoperability; CRM systems; EDMS.

Надійшла 27.01.2026

Прийнята 12.03.2026

Стаття була вперше опублікована онлайн 29.05.2026

This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.